

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 67 0 Пс 119969 20 Рев
Бања Лука, 26.10.2021. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља З.И. д.о.о. Б.Л., заступаног по пуномоћнику В.Р., адвокату из Б.Л., против туженог С. д.о.о. К.Д., заступаног по пуномоћнику С.Б., адвокату из К.Д., ради раскида уговора и исплате, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 67 0 Пс 119969 19 Пж од 16.3.2020. године, на сједници одржаној дана 26.10.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Тужитељ се одбија са захтјевом за накнаду парничних трошкова насталих у поступку поводом ревизије.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Приједору број 67 0 Пс 119969 17 Пс од 17.7.2019. године тужени је обавезан да тужитељу исплати износ од 73.900,00 КМ са законском каматом од 20.9.2016. године до исплате и трошковима спора у износу од 6.662,40 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 67 0 Пс 119969 19 Пж од 16.3.2020. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужени побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање или да се иста преиначи и одбије тужбени захтјев.

У одговору на ревизију тужитељ истиче да наводи ревизије нису основани и предлаже да се ревизија одбије.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се, због раскида уговора о испоруци робе закљученог између странака дана 15.4.2016. године, тужени обавезе да му врати исплаћени дио купопродајне цијене.

Одлучујући о основаности тужбеног захтјева нижестепени судови су утврдили слиједеће чињенично стање: да су странке дана 15.4.2016. године закључиле усмени уговор према коме је тужени преузео обавезу да тужитељу испоручи робу за изградњу хале; да је на дан закључења уговора тужитељ платио туженом капару у износу од 2.000,00 Еура, а 27.6.2016. године и аванс у износу од 70.000,00 КМ; да је тужени испоручио тужитељу само дио робе и да је остао у обавези да му испоручи слиједеће ствари: двије ноге, једну комплетну конструкцију са двије ноге и биндерима, 1404 м² кориштеног алуминијског лима и остатак шарафа; да је тужитељ у више наврата опомињао туженог да му испоручи преостали дио робе и остављао му накнадне рокове за извршење те обавезе, али да му тужени никада није испоручио преосталу робу, ради чега је дописом од 17.9.2016. године тужитељ обавијестио туженог да раскида уговор и да му испоручену робу ставља на располагање те затражио враћање новчаног износа плаћеног на име цијене робе; да је вјештак архитектонско - грађевинске струке М.К. нашао да је тужени своју уговорну обавезу испунио у проценту од 59,96 % одн. да обавезу није извршио у проценту од 40,02 %.

Полазећи од ових утврђења нижестепени судови су, позивом на одредбе чл. 124, 125, 126, 131. и 132. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), закључили да је спорни уговор раскинут и да је тужени дужан вратити тужитељу исплаћени дио цијене робе те су судили тако што су усвојили тужбени захтјев.

Нижестепени судови нису погрешно примијенили материјално право нити су починили повреде одредаба парничног поступка, како се то неосновано тврди у ревизији туженог.

ЗОО у чл. 124.-132. регулише материју раскида уговора због неиспуњења обавеза уговорних страна.

Раскид уговора због неиспуњења се реализује одређеним радњама повјериоца, у зависности од тога да ли рок испуњења обавезе представља битан елемент уговора (чл. 125. ЗОО) или нема такво значење (чл. 124. и 126. ЗОО).

Правила о правним посљедицама раскидања уговора због неизвршења су садржана у члану 132. ЗОО. Са наступањем раскидања уговора престају и обавезе уговорних страна. Уговора више нема и не може се захтијевати његово испуњење. Свака страна има право на повраћај онога што је дала у извршењу уговора (члан 132. став 2. ЗОО).

Нижестепени судови су приликом доношења својих одлука имали у виду ова правила материјалног права па су правилно усвојили тужбени захтјев, дајући за то јасне, аргументоване и логичне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Међу странкама није спорно да је тужени на име цијене робе примио од тужитеља износе од 2.000,00 Еура и 70.000,00 КМ. Није спорно ни да тужени није испоручио тужитељу сву уговорену робу потребну за изградњу хале. Према томе, неоснован је приговор туженог да се нису испунили услови за раскид уговора. Погрешна је и тврдња ревизије да тужени није испунио само незнатан дио уговорне обавезе. Наиме, наше право се определијело да има мјеста раскиду уговора како због потпуног неиспуњења тако и због његовог дјелимичног неиспуњења. У члану 131. ЗОО је садржана одредба која говори о томе да нема мјеста раскидању уговора због неиспуњења незнатног дијела обавезе. Ову одредбу треба схватити у најширем смислу ријечи. Она значи не само неиспуњење незнатног дијела обавезе у квантитативном смислу него и у квалитативном смислу. Ако дође до спора у погледу раскидања уговора, суд мора да узме у обзир конкретну ситуацију, водећи рачуна о природи закљученог уговора и да ли се незнатним неиспуњењем уговора не доводи у питање остварење циља уговора.

Нижестепени судови су правилно закључили да се у конкретном случају не ради о незнатном неиспуњењу уговорне обавезе туженог јер, према налазу и мишљењу вјештака архитектонско - грађевинске струке, тужени није извршио обавезу према тужитељу у проценту од око 40%, а поред тога, због таквог поступка туженог не може се остварити сврха уговора (изградња хале од челичне конструкције).

Ревидент неосновано побија налаз и мишљење вјештака архитектонско - грађевинске струке М.К. Поступајући по налогу суда, овај вјештак је утврдио проценат неизвршења уговорне обавезе туженог и није прекорачио задатак који му је дао суд, како се то без основа наводи у ревизији. Околност што је вјештак на лицу мјеста извршио увид у испоручену робу те на основу тога и приложене документације израдио налаз и мишљење не значи да је вјештак изишао из оквира струке већ је то само придонијело квалитети извршеног вјештачења. Сходно члану 148. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13, даље: ЗПП), странка која предлаже вјештачење је дужна да назначи предмет и обим вјештачења, а у конкретном случају тужитељ је децидно предложио да вјештак на основу увида у робу, скице пројекта и осталу документацију у спису утврди проценат неиспуњења уговора од стране туженог, који приједлог је првостепени суд у цијелости прихватио. Према томе, нижестепени судови нису повриједили одредбе члана 8. ЗПП када су прихватили налаз вјештака, поготово што из других изведених доказа и из приговора туженог том налазу не произилазе другачије чињенице од оних које је вјештак нашао у свом налазу.

Неосновано је и позивање ревидента на наводни извјештај вјештака Д.О. јер иста није прихватила да вјештачи у овоме предмету (као разлог је навела непостојање уговора у писменој форми), након чега су странке сагласно предложиле да се ангажује други вјештак исте струке. Прихватајући тај приједлог, првостепени суд је за вјештака одредио М.К., који је у свему поступио по налогу суда, аргументовано и детаљно се изјаснио на све примједбе ревидента те одговорио на сва постављена питања.

Према свему изнесеном, не постоје недостаци у доношењу нижестепених пресуда на које ревизија указује, а ни такви на које овај суд пази по службеној дужности у смислу члана 241. ЗПП, ради чега је ревизију као неосновану ваљало одбити и на основу члана 248. ЗПП одлучити као у ставу I изреке.

По оцјени овога суда, трошкови тужитеља за састав одговора на ревизију нису били потребни ради вођења ове парнице, па му из тог разлога нису досуђени (члан 387. у вези са чланом 397. став 1. ЗПП)

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић